

ЗЕМЛЕДЪЛСКА ЗАЩИТА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИИ ЗЕМЛЕДЪЛСКИ РОДЕНЪ

В. „Земледѣлска Защита“ излиза веднѣжъ въ седмицата — въ Сръда.
Цѣната на вѣстника е за година 5 лева въ прѣдплата. За странство
се прибавятъ само пощенскитѣ разноски.

Всичко което се отнася до вѣстника се испраща до администрацията
въ гр. Плѣвентъ.

За частна
страница, а не
мѣстватъ по с



да по 2 1/2 ст. на дума въ
гласения отъ сѣдебнитѣ пристава

Неплатени писма не се приематъ и необнародвани ръкописи не се
връщатъ, освѣнъ ако са придружени отъ пощенска марка.

„СЪЕДИНЕНИИТО ПРАВИ СИЛАТА“

КУПУВАМЪ

разни видове стари монети. Лица-
та, които не могатъ да дойдатъ
лично при мене, могатъ да испра-
тятъ монетитѣ си съ пощата като
опредѣлятъ послѣдната имъ цѣна

Д-ръ Н. Бояджиевъ, зъбенъ
лѣкаръ — Плѣвентъ.

Въ домътъ на Гого Вацовъ,
сръбцу църквата „Св. Николай“.

2-15-2

Земледѣлското движение и политическата борба у насъ.

„Новиятъ фазисъ на земе-
дѣлския сѣюзъ“, е заглавието на
една статия отъ г. Ал. Недѣлковъ,
публикувана въ бр. 9 и 10 на в.
„Съзнание“ отъ т. г. Отъ цѣлата
статия, която прочетохъ, обърна
ни вниманието слѣдующитѣ редове,
върху които ще се спремъ и по-
говоримъ малко. Г-нъ Недѣлковъ
казва: „Струва ми се, приведенитѣ
примери отъ селскитѣ економичес-
ки организации въ другитѣ евро-
пейски страни достатъчно говорятъ
въ полза на положението ни, че
едно земледѣлско движение съ еко-
номични задачи, не трѣбва да си
поставя за цѣль политичната бор-
ба. Вижда се, тия нѣща Забуновъ
не е взелъ прѣдъ видъ, когато
заедно съ Кормановъ и с-ие е по-
ставилъ основа на земледѣлската
организация.“ Основната мисль
на цѣлата статия се заключава въ
това „че едно земледѣлско движение
съ економически задачи, не трѣбва
да си поставя за цѣль политичната
борба.“

Да видимъ до колко това по-
ложение на г. Недѣлкова може да
бже вѣрно за сега у насъ.

Прѣди всичко, не може да се
не забѣлжи това обстоятелство, че
земледѣлското движение до колко-
то можа да прояви възбуденото
си състояние прѣди двѣ години,
е предизвикано отъ такива полити-
чески фактори, които злѣ тикатъ
както политическото, така и еко-
номическото благосъстояние и раз-
витие на страната ни къмъ лошъ
край Политическата борба, която
е лѣгнала въ обязаностъ на всѣкой
български гражданинъ, безъ про-
фесионални разлики, е давала и
дава лоши резултати, отъ които па-
ти най много земледѣлското на-
селение.

Земледѣлското население е
просто, занаята му е да орѣ и ко-
пае полѣтата, ала гражданския му
дългъ, политическия му животъ,
налагатъ му политическа борба и
населението, колкото и да не иска
политика, тя му се напраща и кол-
кото да се крие отъ нея, тя ще
го намери.

При такива обстоятелства, по-

литическия животъ на българския
земледѣлецъ, като български граж-
даинъ и подданикъ, го извиква
на борба и му я налага и като
право и като длъжностъ. Като право,
тя му се налага за да може да се
въспитава, да се развива и да се
ползува, а като длъжностъ, тя се
налага на българския гражданинъ
земледѣлецъ да го възбужда и да-
де възможностъ да стане спосо-
бенъ да защити свободата и инте-
реситѣ на своето село, на своята
околия на своя окръгъ и най по-
слѣ на своето отечество.

И когато подканяме земледѣл-
цитѣ да се здружаватъ въ името
на своитѣ интереси, не трѣбва да
исклучваме отъ сѣюзнитѣ имъ за-
дачи политичната борба, която, въ
случая, трѣбва да се взема не като
цѣль, а като сръдство.

Г-нъ Недѣлковъ, не е съгла-
сенъ едно земледѣлско движение
съ економически задачи, да си по-
ставя за цѣль и политическа бор-
ба. Ако се касае въпроса, че едно
земледѣлско движение може да си
поставя за цѣль политическата бор-
ба и има економически задачи, и
ний ще се съгласимъ съ г. Недѣл-
ковъ, че не ще бже умна работа
едно земледѣлско движение, съ
економически задачи, да си постави
за цѣль политическата борба. Нъ
Българския Земледѣлски народенъ
сѣюзъ не е провъзгласилъ себе
си за организация съ чисти еко-
номически задачи и не си е поставилъ
за цѣль политическата борба.

Струва ми се, че г. Недѣлковъ
прави една грѣшка като подвежда
подъ горѣ казаното си положение
дѣлото на Българския Земледѣлски
Народенъ Сѣюзъ.

Тази грѣшка се състои въ слѣ-
дующето: положението на г. Н-ва,
че едно земледѣлско движение съ
економически задачи не трѣбва да
си поставя за цѣль политическата
борба, прилича на една абстракция,
която не е извадена изъ нашия
животъ и която е формирувана нѣ
какъ не до тамъ ясно. Ако едно
земледѣлско движение не си по-
ставя за цѣль политичната борба,
пита се, едно земледѣлско движе-
ние, може ли да съществува, да
живѣе, да се развива безъ да бже
засѣгнато отъ условията, върху
които се слага политичната борба
на една страна? Може ли днесъ да
се мисли за едно масово движе-
ние, кждѣто се прѣплитатъ поли-
тически и економически интереси,
както е напр. земледѣлското дви-
жение у насъ, което да не може да
бже закачено отъ политическитѣ
течения на страната? Другъ е въ-
проса, поставя ли си земледѣлско-
то движение за цѣль политичната
борба или не. Г-нъ Н-въ като ис-

хожда отъ горното свое поло-
жение, заключава, че Българ. Зе-
млед. движение, като се намира
въ условия, които му налагатъ
чисто економически задачи, не трѣб-
ва да си поставя за цѣль политич-
ната борба. Въ това се състои и
грѣшката на г. Н-ва И гледайте
защо:

а) Земледѣлското движение въ
България, отъ двѣ години насамъ,
не е изразнало още въ движението
сѣ исключително економически ис-
кания. Но проживающето състо-
ние на политическо и економичес-
кото развитие на страната ще да-
датъ рано или късно единъ опрѣ-
дѣленъ изразъ на такива искания.
Такива искания испъкватъ вече и
сѣюза ги е даже изброилъ въ ус-
тава си. По тая причина, сегашни-
тъ условия, при които изникна и
съществува земледѣлското движе-
ние, ний не трѣбва да искаме да
се създадѣтъ организации само съ
чисто економически задачи, които
да стоятъ вънъ отъ политическа-
та борба, защото, не ще сме сигур-
ни, че политичний животъ нѣма да
закачи сѣюзното дѣло.

б) Земледѣлското движение въ
България не си е поставило и не
може да си постави политическа
борба за цѣль. И Българския зем-
ледѣлски народенъ сѣюзъ, както
това ще видимъ сега, никога не
си е поставялъ за цѣль полити-
ческата борба т. е. той никога не
иска да зема властъ да прави отъ
сѣюзнитѣ земледѣлци: министри,
управители, придворни лакей, на-
чалници и пр. и да осъществява
нѣкакви програмни искания само
за въ полза на земледѣлското на-
селение и за смѣтка на другитѣ
стопански отрасли на народа. Сѣю-
за не си поставя за задача да ис-
ка да господарува и да тиранизи-
ра другитѣ партии, както тѣзи пра-
вятъ това. Повторно казваме, Бъл-
гарския Земледѣлски сѣюзъ, не е
чисто политическа партия и не зе-
ма политическата борба като цѣль
на сѣюза и на движението. Сѣюза
има за цѣль: подобрене земледѣл-
ето и клоноветъ му, нравственото, по-
литическото и материалното подобре-
ние на земледѣлца и народа изобщо.
(вижъ чл. 2 отъ устава на сѣюза,
публикуванъ въ бр. 6, год. III на
Землед. Защита). А какво значи да
си зададешъ за цѣль извоюване
за земледѣлцитѣ политическо по-
добрене? Това значи да дадемъ
възможностъ и улеснение на земе-
дѣлското население, да съзнава свой-
тѣ граждански и политически пра-
ва, да съзнава, да цѣни своето граж-
данско достойнство, да съзнава свой-
тѣ длъжности къмъ общината си,
къмъ околията си, къмъ държа-
тата, отечеството си, народността

си; да се възпитава и научи да во-
ди борба противъ всяка тирания и
всяко посегателство на гражданъ и по-
литически права и свобода на наро-
да; да му се даде възможностъ ка-
то болшинство на народа, безпри-
пятствено да зема участие въ уп-
равлението на държавата и въ во-
денето нейната вътрешна и вън-
шна политика. На кратко казано,
да се помогне на землед. население
за политическото му възпитание, та
заедно цѣлия народъ самъ да си на-
режда управлението и да го контро-
лира; а не както сега, да натрап-
ватъ на народа, който големецъ
каквото управление му кефне; па
още и явно да го лжжатъ, крадатъ,
притискатъ и убиватъ по единъ
най хайдушки начинъ, разни орга-
низирани партии, котерий, при-
викнали да кротуватъ прѣдъ дво-
реца като овце, а въ народа да
вътрлуватъ като гладни вълци.

Българския Земледѣлски На-
роденъ Сѣюзъ съ своето същест-
вование има да постига културни
задачи, такива, каквито ни едно отъ
съществуващитѣ политически тече-
ния сж си задавали. Условията, при
които се развива землед. народенъ
сѣюзъ, му налагатъ задачи да се
бори съ всички прѣчки, които вло-
шаватъ положението на земледѣл-
ското население и това на цѣлия
народъ. Земледѣлския сѣюзъ не
може да си прави оглушки, кога-
то населението се повика на изби-
рателна борба, било за държавни,
окръжни или общин. работи. Зем-
ледѣлския сѣюзъ не може да иг-
норира всички законодателни мѣ-
роприятия, които падатъ въ тежестъ
и на земледѣлца. Землед. сѣюзъ
ще се занимае съ професионалното
учение за земледѣлцитѣ и други
отрасли, които сж близки до него.
Ще се занимае съ народната про-
свѣта, съ санитарни подобрения.
Ще се занимае съ улесненията за
земледѣлския кредитъ и съ мѣрки-
тъ противъ безбожното лихварство
и проче.

Има такива работи, които
ще се прокаратъ въ полза на на-
рода само по законодателенъ редъ.
За да се внесатъ нѣкой подобрения
за народа, по законодателенъ редъ,
първото условие е, че въ камара-
та да има не правителствени и двор-
цови депутати, а народни депутати,
въ истински смѣсълъ на тази ду-
ма Задача на земледѣлския сѣюзъ
е, да работи мѣжду народа съ по-
литика, съ наука, съ моралъ, съ
просвѣта, за да се внесе въ този
народъ съзнание, чувство на граж-
дан. достойнство и нужда отъ са-
мостоятелно политич. економическо
и морално живуване.

Това може да бже желание
освѣнъ на сѣюза, нъ и на всѣки

интелигентен гражданин. Когато се организира някаква група от народа с народно-ползни задачи, не прави ли прѣстѣпление този, който казва: не деите помага на тази група, защото резултатът от нейната дѣйност сж врѣдни, безъ обаче да има врѣдни за народа страни.

Никакъ не е вреденъ за народа, този, който искрено работи за неговото събуждане. Земледѣлския съюзъ съ своята цѣль, която казахме по горѣ, още повече ползненъ за народното събуждане. Земледѣлското движение нѣма да се диктува отъ отдѣлни и капризни личности; нѣ то се създава и съществува по силата на дѣйствущитѣ въ нашата страна обществени, и политико-економични отношения.

Прѣдъ видъ на току що казаното; ний намѣраме мнението на г. Недѣлкова, че учителския съюзъ не трѣбва да подпомага на развой на тая организация, въ посоката дадена отъ Драгиева и Забунова, е мнение прѣстѣпно противъ колутирната задача на съюза.

Земледѣлския Народенъ Съюзъ, както вече казахме, не си поставя за цѣль политическата борба: послѣдната се налага на съюза отъ живота ни, като срѣдство; и голѣмо неведение ще бѣде, ако това народно движение не научи народа да се възползува отъ единството си гражданско политическо право — политическата борба.

НАШИЯ ПОЛИТИЧЕСКИ ПЕЧАТЪ.

Не веднажъ се е писало и говорено въ насъ, че нашия политически печатъ съвсѣмъ малко или никакъ не прѣдставлява нужитѣ, възжеланията и идеалитѣ на нашия народъ. За това и той не е общо-народенъ, а тѣсно-партиенъ или личенъ защитникъ на интереситѣ на нѣкоя партия, която, или само на едно лице. Нашата журналистика дотолкова може да бѣде общо-народна, доколкото не засѣга интереситѣ на нейнитѣ политиканствущи патрони.

И като се прѣдстави на този печатъ дилемата: да защити общо-народнитѣ интереси, или лично-партийнитѣ си, то, нѣма що да мислимъ много за да отговоримъ рѣшително, че нашия пе-

чатъ въ такъвъ случай, безъ двоумѣние, ще прѣдпочитѣ тѣзи на партията прѣдъ общо народнитѣ интереси.

Това положение на нашето вѣстникарство твърдѣ естествено се обяснява съ политическата незрелостъ на народа.

За да може единъ вѣстникъ въ насъ да вярѣе, трѣбва неврѣменно да гъделичка лошитѣ инстинкти на нашата читающа публика, а за такъва публика сж нужни сензационни новини, скандални семейни истории, романтични приключения на млади влюбени, застрашителни войни и пр. и пр., съ една рѣчь цѣлата булевардна хроника на нашия външенъ, правенъ, животъ. Ако и тия съдѣства се укажатъ слаби за нѣкой по-малко даровити въ това отношение вѣстникари, то тѣ пакъ всецѣло се прѣдаватъ въ служение на интереситѣ на нѣкоя приятелска или роднинска фирма, която носи името партия, или пъкъ услужватъ на нѣкой отдѣлни богати лица които иматъ нужда отъ реабилитация.

До като тоя сортъ вѣстникари днесъ за днесъ се ползватъ отъ голанитѣ и отъ обаянието на нашата аристокрация, безкористнитѣ и идейни журналисти и вѣстникарски опити умаратъ прѣждевременно, безъ да намиратъ каквато и да е материална, даже и морална само подкрѣпка отъ нашето общество. Такива опити умаратъ така, както умира едно прѣкрасно цвѣтенце, на което се е наднало да расте между буренъ и търнацъ!

Това е едно много печално явление въ насъ.

Тия мисли ни дождаха винаги на умъ, когато срѣщаме почти въ всички наши вѣстници извънредно мършавитѣ и скелетообразни мнѣния по III-ия земледѣлски конгресъ. За насъ лично, въ това нѣма нищо чудно, нѣщо повече — ний се даже радваме, че поне сега не четемъ ония безконечни перимияди, ония фалшиви крокодилски съзвиз и ония вѣчни благоположения на фарисействующитѣ наши политикани по печалното положение на нашия земледѣлецъ.

Ний сме сити вече на тѣхнитѣ благожелания, които ни доведоха до днешния халъ, за това нѣмаме повече нужда отъ тѣхъ, а имаме нужда само отъ собственото наше съзнание и отъ подкрѣпата на собственитѣ наши мисли.

Ний сме сити и на тѣхнитѣ съвѣти, които всѣваха повече разкошъ между насъ, отъ колкото съзнание и

примирение. Днесъ ний искаме отъ тѣхъ само едно нѣщо: да не раздухватъ повече страститѣ между насъ, да ни оставатъ свободни въ своитѣ дѣйствия, за да имъ докажемъ, че ние можемъ по-добъръ отъ всички други да пазимъ и защищаваме нашитѣ скъпи интереси.

До сега ний бѣхме една безсъзнателна маса, една тѣлна, която се разпъваше на кръстъ отъ нашатѣ безмислени партизански борби. Въ насъ нѣмаше онова съзнание на собственитѣ си интереси, нѣщо повече — борехме се по мѣжду си, противъ своитѣ интереси, като люти врагове и съ това щедро услужвахме на разнитѣ народни грабителѣ, лихвари и гешевтари. Това скъпо врѣме, за което толкова много въздишатъ нашитѣ неприятелѣ, отдавна вече мина. Лека полека досегащата безсъзнателна тѣла се изпълва изъ орловитѣ нѣмти нокти и потърсва опора въ своитѣ гигантски мускули.

Това, макаръ и слабо съзнание на „тъмната“ и „невѣжествената“ тѣла, зададе сериозенъ страхъ на всички ония, които желяха тая тѣла вѣчно да е слѣпа и само да търпи и да се моли на своитѣ потисници.

И нашия сериозенъ печатъ, който тѣй скъпо не изхожда отъ името на нѣкой по-широки народни и културни интереси, вмѣсто съ всички сили да прѣгърне едно толкова симпатично и широко-демократическо движение, като земледѣлското, което обхваща дори и най-далечнитѣ вълни отъ народнитѣ маси, — той, наравно съ булеварднитѣ и шантажни листовѣ, прокѣбява разслабването на земледѣлската организация, а даже — и нейното унищожение.

Отъ своя страна, ний нѣма какво да се чудимъ на тия изявления, защото още веднажъ се убѣдихме, че нашия печатъ си остава вѣренъ на своитѣ стари начала и традиции и че той не може да играе въ насъ ролата на културенъ прѣдставителъ и пазоводителъ на нашия народъ.

Demos.

Служащитѣ като спомощници за економическия напредѣкъ.

(Продължение отъ брой 5).

Другъ единъ въпросъ, който по важността си заслужава не по-малко сериозното внимание на общинаритѣ е *падарския въпросъ*. Правилното и сполучливо уреждане на този повидиму най-нищоженъ въпросъ, ще има голѣмо значение за сигурността на имотитѣ купчина хора, заобиколили единъ натоварени кола и единъ мѣжъ; мѣжътъ, единъ прѣгърбавенъ и изнорманъ старецъ, едвамъ се държеше на краката си, плачеше и често си бърсеше слъзитѣ съ политъ на прокхсаното си плато. Той се постоянно нѣщо синаваше и слѣдъ всѣко ставане, наново почваше да плаче. Азъ се доближихъ до купчината, която сега бѣше станала вече цѣла тѣла и съгледахъ, че при краката на стареца лежеше мъртавъ конь, умрялъ, по всѣка вѣроятностъ отъ старостъ и гладъ.

— Що да правя сега, дѣ да ида... дѣ да се дена? — Ти ми бѣше всичко: синъ ми умря, само ти ми остана; петнадесетъ години ти ми бѣше най-добрия другаръ — азъ никого си нѣмамъ сега на тоя свѣтъ!... Старецъ продължаваше монотонно и безсилно се същото да повтаря; той съвсѣмъ отпадна и, цѣль трѣпераштъ, падна въ калъта до своя послѣденъ истински другаръ, който, може би, приживѣ най-добъръ разбирашъ тѣлитѣ на стареца.

Той прѣгърна главата на своя мъртавъ другаръ и, както майко своя умрялъ синъ, обвиваше го съ едри и горчиви съзвиз.

Картината бѣше покъртителна.

Тѣлната живо и искрено съчувст-

и произведенията въ едно село или градъ. Изобщо досегащата практика е била такава, че за падари сж се назначавали най-долнитѣ личности отъ една община, тѣзи, на които затворѣтъ прави често приеми. Анаплива отъ подобни елементи е почти въ всѣки градъ и село достигналъ своя максималенъ развѣръ. Всѣки настоящъ кметъ, който, съ малки изключения, е и лихваръ, се обсажда съ цѣли дузини отъ подобни гавази, които моментално прѣдлагатъ услугитѣ си на общината за такива длѣжности, щомъ като тѣхния стилъ поеме властта.

Наистина, не тѣй лесно се изпълнява падарската длѣжностъ. Въ случая бихме отдали право на тѣзи зевзеци, които казватъ, че ний въ България имаме хора въ министри, а нѣмаме такива за падари. За да бѣде човѣкъ падаринъ, не е нужно само грѣмливъ мечешки гласъ, но би трѣбвало да притежава поне какъка справедливостъ, малко психологическа вѣщина, малко фелдфебелска строгостъ, па ако щете — и малко пердесѣвѣкъ; освѣтъ това, както ще видимъ по-надолу, той трѣбва горѣ-долу да разбира отъ присаждане, отъ захаромѣрство и т. н. Съ една рѣчь новата роль е извънредно разширена: прѣдстави му се да изпълнява и стражарска длѣжностъ и бирническата, и приставската, па даже сѣдиската. Така че, единъ човѣкъ отъ настоящи падарски калѣпъ, който, както казахме по-рано — прѣкраща често тѣмничния прагъ, ни най-малко не би отговарялъ на тѣзи изисквания. Ето защо общинитѣ, когато назначаватъ лица за такива длѣжности, трѣбва да не гледатъ да охранаватъ тѣзи елементи, които сж се отличили съ буйства, кражби, пиянство и побойничество при нѣкои избори или другагъ, защото съ това, освѣтъ че накрѣняванъ интереситѣ на населението, освѣтъ че поставятъ всѣки членъ отъ общината въ опасностъ, но всѣватъ и разяждающитѣ сѣмена на разврата между населението, което е най-губелното нѣщо за единъ народъ.

Нѣмѣ бѣде злѣ, слѣдователно, ако при избора за падаръ, общинаритѣ съблюдаватъ слѣдующитѣ изисквания:

1) Лицето, което се нагърбва съ тази длѣжностъ, трѣбва да се ползува съ симпатитѣ на болшинството отъ населението; 2) Да е прѣкарало военната си повинностъ; 3) Да е поне отчасти трамотно; 4) Да е съ неопоругано минало; 5) Да е въ пълната смисълъ на

вуваше на подобни по теглата си, но и тя бѣше безсилна съ нѣщо да му помогне. Тя се състоеше отъ изключително безъ работа хора, които безцѣлно се скитаха изъ широкитѣ и богати Софийски улици, като хранеха очитѣ си съ прѣбогатитѣ закуски на разкошнитѣ ресторани, а стомаха си — съ изобилната и прѣкрасна витолка вода.

Само единъ отъ тѣхъ отиде нейдѣ и слѣдъ малко доведе единъ конь, за да откара поне товарнитѣ кола. Слѣдъ малко пристигна още една пожарна кола, за да натовари и умрялия конь.

Когато колата съ коня трѣгна, а стареца слѣдъ нея трѣгна той бѣше цѣлъ въ калъ. Неговата злочеста фигура едвамъ се движеше, като често залиташе като пиянъ.

Още дълго врѣме го гледахъ, до дѣто съвсѣмъ се не изгуби отъ очитѣ ми. При кого отива и какъ ше прѣживѣе отровени и безползвени старини, когато си нѣма нийдѣ никого на тоя свѣтъ; когато младежкитѣ години и младежкитѣ сили отдавна отлѣтеха?...

Ето единъ истински нещастникъ, си казахъ, и продължихъ пътя си съ дълбока и мѣчителна тѣга въ душата си.

А. Т.

ПОДЛИСТНИКЪ.

Зимни картини.

Бѣше м. Ноемврий. Отъ два дни вече дрѣбенъ дѣждъ, примѣсенъ съ снѣгъ, валише изъ широкото Софийско поле. Витолка бѣше намръщена и цѣла покрита съ снѣгъ, а по подножието ѝ гъсти магли се разнасяха, които достигаха до града.

Мрачна унылость владѣше на всѣкъдѣ.

Макаръ шумѣтъ и да не прѣставаше изъ Софийскитѣ улици, по хорскитѣ лица не виждаме вече оная веселостъ и оная миловидностъ, напротивъ — всички: и стари, и млади, и здрави и недагави, — всички намръщени, всички злобно нѣкакъ-си настроени. Чудно е, наистина, дѣйствието на врѣмето! — Азъ внимателно се вирахъ въ лицата на всички дано върна нейдѣ усмивка, — напразни бѣха обаче моитѣ усилия.

Като че ли нѣкоя страшна хала омитае всичко изъ улицата: всички, съ бързи крачки папаха изъ изобилната Софийска калъ и нѣкадѣ тайнствено се изгубваха. Нѣмаше вече ония аристократически походи на прѣкрасно-напудренитѣ дами и кавалери; нѣмаше вече сѣдитѣ и прѣскапи дрѣхи,

направени по образа на послѣднитѣ Парижки мода, — напротивъ — всички бѣха извънредно прѣтрупани и обвити като пашкули отъ много дрѣхи, така щото, едва можешъ да познаешъ че се движатъ човѣшки същества. Лицацата имъ станали колкото юмрукъ голѣми, а очичкитѣ имъ едва се виждатъ.

Всички бързатъ. Файтони, съ издигнати покриви, съ трѣсѣкъ оминаватъ край васъ, а трамвайтѣ, съ своето монотонно бучение и съ свѣтитѣ непрѣстанны дръквания, бързо отминаватъ по равни направления. Каруца, прѣтрупани съ стока, карани отъ слаби и малки коне, остро скрибуцаха и съ това придаваха още по голѣмъ шумъ и трѣсѣкъ на уличния Софийски животъ.

И азъ, туку що бѣхъ излѣзалъ, стрѣмительно вървѣхъ изъ тротоаритѣ на Търговска улица. Постоянна блѣсканица: или ти ще блѣснешъ нѣкого по лакътя, или тебе нѣкой ще те настѣпи до болѣзка по краката. Тебе ти става малко неприятно, но нѣма що да правишъ; слѣдъ като се взаимно поизгледате накриво, разминавате се, за да се блѣсните наново съ други нѣкой проходящи. Когато бѣхъ вече при джамията, слушахъ единъ отчаянъ и изнеможенъ мѣжки плачъ, приличенъ повече на виеие. Тамъ наблизо съгледахъ

думата енергично; 6) Да умѣе да при-
сажда овощни дръвчета и т. н.

Безъ съмнѣние, ще ни се възра-
зи, че подобна личностъ никога нѣма
да се нагърби съ такава длъжностъ.
При сегашното положение на работитѣ
— да! Даже памиратъ се доста способ-
ни хора, които отказватъ да приематъ
и министерския постъ! Обаче, ний зая-
вихме още въ началото на статията си,
че пишемъ настоящето не за изтъркан-
итѣ подметки на българската полити-
ка, а за онази зараждающа се истин-
ска демокрация, която се приготвява
да тури точка на тази жалка аномалия
въ българския общественъ животъ. Есте-
ственно е, че при сегашното гледище
на тѣзи работи, при сегашното нищъ-
но възнаграждение (10—15 л. на мѣ-
сець) и при сегашната строга гаран-
ция, неще да се явятъ отговаряющи
лица; ала, ако се погледне по-серьоз-
но на тѣзи работи, ако се повдигне това
възнаграждение на 40—50 л. мѣсеч-
но, освѣтавъ че ще се намѣратъ мно-
жество кандидати, но, въ този случай,
общинаритѣ ще бѣдатъ по-справедливи
при изискването на строга гаранция
отъ тѣхъ за таквато злоупотребление,
при които злоупотребителя не е зало-
венъ. Въ такъвъ случай загубитѣ, които
цѣха да обрѣмѣняватъ общината, ще
паднатъ върху гърба на падарина; а
това ще накара този послѣдния да гледа
по-серьозно на работата си.

Друго. Спомѣнахме по-горѣ, че
кандидатътъ за падаринъ, трѣбва да
разбира нѣщо и отъ присаждането на
овощнитѣ дръвчета. Това, което каза-
ме до сега за осигуряването тѣзи дръв-
чета или изобщо за земнитѣ имоти и
произведения, при все, че е едно отъ
най-важнитѣ условия за прѣуспѣвание
на поминъка ни, то все пакъ не е до-
статъчно за пълното развитие на извъ-
стенъ отрасълъ отъ този поминъкъ. Та-
зи мѣрка засѣга само външнитѣ стра-
ни на производството, — тя го изолира
отъ атакитѣ на външнитѣ посѣвателст-
ва, но вътрѣшността, сѣщността му
ни най-малко непокотва. Слѣдователно,
за да видимъ по-скоро пълния му раз-
цвѣтъ, трѣбва и вътрѣшнитѣ му гънки
да подежмѣ. Или съ други думи ка-
зано, за да се повдигне овошарството
у насъ, за което е дума сега, не е дос-
татъчно, щото овошаритѣ да се осла-
нятъ само на законодателнитѣ мѣрки,
но би трѣбвало и тѣ сами да се за-
ематъ за неговото съживяване. Едно
отъ условията за това негово съживя-
ване е градинаря да привикне съ при-
саждането. Привичката за присаждан-
ие е признакъ на едно по-рационално овошар-
ствование. Присаждането за едва фи-
данка се отразява тѣй ползотворно,
както първоначалното образование за
едно дѣте. Слѣдователно, както общест-
вото има по-вече облага отъ единъ об-
разованъ човѣкъ, така и градинаря
ще има повече приходъ отъ едно обла-
городено дръвче. А щомъ като знаеме
тази истина, би трѣбвало и да се въз-
ползуваме отъ нея. Наистина, ако едно
лице се занимава само съ единъ клонъ
отъ земледѣлието, то често пакъ усвоя-
ва тази истина: обаче, въ повечето слу-
чай земледѣлца не се задоволява са-
мо съ единъ клонъ, па макаръ и гла-
венъ да бѣде той, а подема и нѣкол-
ко второстепенни, които би имали по-
не малко свръзка съ главния. А въ та-
къвъ случай, рѣдко сж тѣзи стопани,
които ще полагатъ еднаква грижа за
всячки подети клонове. Да вземемъ за
примѣръ тѣзи мѣста където вирѣе ус-
пѣшно лозата. Тамъ стопанина съсре-
дочва своята грижа върху нейната кул-
тура, като клонъ много по-доходенъ отъ
другитѣ, а заедно съ това подема, ка-
то второстепенни клонове — земледѣлието
въ частностъ, винарството, овошарство-
то и пр., на които гледа съвѣстнъ съ
македско око. За забѣлзване е, оба-

че, че овошарството — въ малкъ или
голямъ размѣръ — въ по-вечето стопан-
ства участвува, като единъ отъ второ-
степеннитѣ клонове. Ала на пукъ на
това, стопанитѣ, може да се каже, че
най-необрѣжно се отнасятъ къмъ него.
И то: или отъ прѣтрупаностъ на рабо-
тата, както посочихме по-горѣ, или отъ
невъзможност, или най-сетнѣ отъ нехайство.
Ето защо, ний турихме въ обязаностъ
на падарина и присаждането на овош-
нитѣ дръвчета. Съ това мислиме, че
поне отчасти ще се помогне на този
толковъ западналъ, но иначе извън-
редно ползovitъ клонъ за едно сто-
панство.

Щомъ като единъ падаринъ умѣе
отъ тази работа, той на пролѣтъ, прѣвъ
периода на присаждането — тѣмко то-
гава, когато работата му се свършено
намалѣва — може прѣспокойно да прѣ-
мине цѣли мѣстности и където намѣ-
ри згодни за присаждане фиданки, да
ги присади, като, разбира се, води и
нуждната смѣтка за това, за да може
слѣдъ изтичанieto на годината, ако
присаждането е излѣзло сполучливо,
да вземе отъ притежателя на присад-
ника известнo възнаграждение. Слѣдъ
изтичанieto на годината, казваме, па-
дарина да си търси възнаграждението,
понеже гогавъ, едно че присадката ще
има значителна голѣмина, което ще на-
кара стопанина съ ищахъ да даде въз-
награждението и друго, че слѣдъ тази
дата, ако би нѣкой да я поврѣди, ще
може закона за осигуряването на тѣзи
поврѣди да я засѣгне.

Възможно е и тукъ да ни се въз-
рази, че единъ падаринъ неще има въз-
можностъ да присади толковъ дръвче-
та, но въ отговоръ на това възнаграж-
дение нека се знае, че въ едно село
не се главява само едно лице, а нѣкол-
ко души — зависи споредъ величината
на общинскитѣ владѣния и друго, не-
ка си припомнимъ поговорката, че „кап-
ка по капка става цѣлъ гюль“.

Особенно тази идея — щото пада-
рина да стане и спомощникъ за повдиг-
анieto на овошарството — може да на-
мѣри благоприятни обстоятелства за
оскъпявяването си сега, когато Ми-
нистерството на Търговията и Земле-
дѣлието почна на често да отваря врѣ-
менни курсове за усвояването на тази
деликатна работа. Всѣко село ще има,
върваме, възможностъ да испраща по
нѣколко души на тѣзи практически кур-
сове, за да се приготвятъ за прѣдпа-
чаната кариера. Неще бѣде влѣ да-
же, ако нѣкоя община има възможностъ,
да назначи и отдѣлни лица за тази
специалностъ.

Прочее, при такова осигуряване,
за каквото говорихме по-рано и при
такава нищожна задължителностъ на
падаритѣ, ний сме увѣрени, че на мѣс-
тото на настоящитѣ дивни и келяви овош-
ни дръвчета, ще се клатушкатъ глад-
китѣ и плодови клонове на облагороде-
нитѣ фиданки; че на повърхността на
сегашнитѣ търнасяли синури, ще блѣ-
щатъ купчини увиснали сочни плодове;
че сегашнитѣ запустѣли и трѣвясали
пътни гранични линии, ще се украсятъ
съ цѣли редици отъ подобни формени
дръвчета; че тѣзи голи около селски мѣ-
ри, на които всѣки дневно хорскитѣ
свини и магарета правятъ своето ран-
деву, ще се покринатъ съ приятнитѣ сѣн-
ки на райскитѣ букети и че на тра-
пезата на всѣкой стопанинъ, вмѣсто до-
сегашнитѣ дребни и кощеливи пло-
ве, ще се търкалятъ сочни и ячювидни
бисери.

(Ще слѣдва).

А. Ст. Стам.

Холера по кокошкитѣ.

Прѣвъ видъ, че върлува опасната бо-
лестъ „Холера“ по птицитѣ въ Ловчанско,
която е земала много жертви, то считамъ за
неизлишно да заносмъ интересующитѣ съ
самото естество на въпросната болестъ

и да дамъ нѣкои указания за прѣдпаз-
ване отъ нея.

Кокошката холера е една болестъ зара-
зителна, прилѣпчива, присадлива, развива-
юща се подъ форма на една *септисемия*
съ бързъ вървежъ, и се дължи на единъ
опредѣленъ микробъ. Извънрѣдната зара-
зителностъ на болѣстѣта, обикновената ѣ ско-
ростъ въ своето развитие и появяването ѣ на
диария — сж причини като ѣ даватъ името
„холера“. Нѣщо повече, при все че всичъ
ки домашни птици сж еднакво наложени,
болѣстѣта се именува *кокошка холера* и до
днесъ стареѣ по привычка.

Въ 1878 год. професорътъ ми Перон-
чито (Туришъ) е изнамерилъ въ кръвта на
кокошки умрѣли отъ холера, единъ микробъ
въ форма на зрънца закръглени, уелинени
или близнати. Ала Пасторъ въ 1880 г. е
обнародвалъ едно изучаване, което уяснява
проблемитѣ за прилѣпчивитѣ болести. Слѣдъ
както е опредѣленъ биологическия характеръ
на микробътъ и условията за култивиране-
то му въ искусствени срѣди, Пасторъ прѣд-
видъ плодността на новия методъ.

Присадежъ холерения микробъ убива
всячки домашни птици, по който ще и да
е начинъ станало присаждането. Тоже уби-
ва всяка и мишкитѣ. Кучето, котката, сви-
нята, овцата, козата и едрия рогатъ доби-
тъкъ сж невосприемчиви.

Когато болѣстѣта има бързъ вървежъ
болнитѣ умираатъ въ нѣколко часа съ при-
знаци на отровата. Въ нѣколко минути, бо-
лото е като убито, опечалено, сжливко, не-
подвижно. Перушината му настрѣхва и се
скупбъ; главата му увисва и се скупбъ; гре-
бѣтътъ посинѣва и температурата му се по-
висшава; и слѣтъ като се разтеперѣ, бо-
лото пада и умира. У нѣкои, болѣстѣта трае
по дълго врѣме и болнитѣ тогава днашатъ.

На умрѣлитѣ птици, кожата имъ е прѣ-
шарана съ черни пѣгна; пищеварителния
каналъ е възпаленъ; черния дробъ уголъ-
менъ и лесно се къса; давака подутъ; бѣ-
лия дробъ възпаленъ; сърдцето пихтио-
видно, съдържа черна засирена кръвъ.

Холерата се различава отъ Дифтерита
по кокошкитѣ съ това, че липсва лжливѣ
ципи въ устата.

Всичкитѣ части отъ болната птица сж
заразителни, — даже и яйцата.

За човѣкъ — болѣстѣта е неперочна.
Когато болѣстѣта има бързъ вървежъ,
да се дава на птицитѣ за пиение въ дър-
венъ сѣдъ вода смѣсена съ сѣрна кисели-
на (acacia) 2 00/00.

За прѣдпазване отъ заразата прѣпо-
ръчва се да се присаждатъ авратитѣ птици,
което много добръ дѣйствува, ала употрѣ-
бението му не е получено практическо рас-
пространение.

При това, прѣпорѣчително е когато
се купятъ птици да не се поставятъ 4 де-
на въ куринитѣ при старитѣ птици. Кога-
то избухне болѣстѣта въ нѣкой курникъ,
или дворъ да се исколятъ здравитѣ птици,
или да се отлъчатъ поединично въ други
мѣста. Заразителнитѣ курници и дворища
да се измѣнятъ и истържи земата, та да се
зарава боклука или да се изгаря, при това
куринитѣ да се дезинфекциратъ съ кърбо-
лова вода, умрѣлитѣ да се зараватъ. Ко-
гато върлува болѣстѣта, да не се пушатъ
птицитѣ да ходятъ по улицитѣ и по рѣки
тѣ около 2—3 мѣсеци; кметовѣтъ могатъ
да възраватъ вкарването на птици въ об-
щината имъ.

Д-ръ Костовъ.

Конгресъ по Туберкулозата

Държанъ отъ 22 до 26 Юли 1901 год. въ Лондонъ.

(Продължение отъ брой 8.)

Нокардъ (ветеринаренъ дѣкаръ). За
мѣтъ е голѣма честъ да поздравя, въ името
на френскитѣ бактеорологи, на великия
извъ мѣжду бактеорологитѣ въ цѣлия свѣтъ.
Въ това задължение на удивление и на ува-
жение, азъ моля отличния савантъ за позво-
ление да искажа публично признателността
която питая къмъ него, вече близо десетъ
години, въ едно незабравимо условие, гдѣто
азъ цѣলেখъ възвзимаше отъ негова духъ,
благородството на негова характеръ и рѣд-
китѣ качества на неговото сърдце.

Едно съобщение на Г-на Коха е ви-
нали едно събитие; това отъ днесъ има ед-
но голѣмо значение; въ единъ случай, то ма
възвизава и ма пѣлни съ благодарностъ: въ
другъ случай, то ма замжглява и ма прави
пѣленъ съ колебания.

Възможно е да ма осжждатъ като ра-
зисквамъ така дерзостно; работата на единъ
учителъ — който е авторитетъ на всичко което
се касае по бактеорологията и прѣди всичъ-
ко по туберкулозата. Азъ зная всичко това,
което моето вмешателство има да рискува;
при всяко че интереситѣ въ игра сж тол-
кова опасни, заключенията на Г-тъ Коха сж
тѣй дебели съ послѣдствитѣ че азъ не се
колебая да отговоря на поканата на нашия

уважаемъ прѣдседателъ, лордъ Листеръ, за
да искажа моя възгледъ по тоя въпросъ.
Това което ме опечелява въ съобщението
на Г-на Коха, то е че той твърди по единъ
начинъ таинственъ като въстава противъ
прѣдпазителнитѣ мѣрки, които прѣдпазван-
ватъ човѣшкия родъ противъ опасността
отъ говеждата т. беркулова.

Прѣди нѣколко години вече, една ре-
акция се проповѣдва по въпросътъ. Съоб-
щението на Коха го исчерпва; може би то
да е прѣкалено, и азъ имамъ боятъ че
слѣдъ като се приспособи крайни мѣрки про-
тивъ въображенитѣ опасности, ще да се дос-
тигне да се прѣдпазватъ противъ истински-
ти опасности, които говеждата туберкулова
застршава народното здраве. Азъ винаги
поддръжамъ — не изключай и въ конгреса за
туберкулозата въ Берлинъ — че говеждата ту-
беркулова не участвува, освѣтътъ незначител-
но въ распространѣването на човѣшката ту-
беркулова; а за това участие, колкото и мал-
ко, е правдоподобно, и това ще бѣде една
голѣма грѣшка ако не се държи смѣтка. Г.
Кохъ не е сполучилъ да зарази говеда, кои-
то ги е присадилъ по разни начини, съ кул-
тури или туберкулови продукти произходя-
щи отъ човѣка. Той заключавъ: че говѣда-
та сж невосприемчиви на човѣшката тубер-
кулова, че човѣкъ нѣма нищо застрашително
отъ говеждата туберкулова, че е безполезно
да се запишаваме отъ нея. При всичкитѣ
респектъ който се дължи на прочутия са-
вантъ, нъ съ всяка морална сила, която до-
казва една дълбока увѣреностъ, азъ заявя-
вамъ, че опититѣ за които е въпросъ не
ауторизиратъ подобни заключения. То е единъ
принципъ на методътъ употребяванъ при
опититѣ че отрицателнитѣ работи не прѣ-
въсходствуватъ, колкото и да е било тѣх-
ното число противъ положителнитѣ работи.

Тѣй че, сжществуватъ наложителни
работи меравискуеми, доказвающи че е въз-
можно да се зарази говеда като имъ при-
садимъ туберкулови произвѣдения зети отъ
човѣкъ.

Първитѣ по врѣмето сж тѣзи на моя
прочутъ учителъ Шово. Азъ крайно сжже-
лявамъ че работата му не позволи да участ-
вува въ конгреса, той щеше да ги изложи
съ голѣма авторитетностъ своитевмена на
единъ въшнѣнаръ на експерименталната ме-
дицина. Азъ ще постѣпя отъ моя страна да
го замѣна и да докажа сичката стойностъ
на тѣя работи отъ занимающата ни точка
зрение. Покрай многочисленитѣ опити, кои-
то ни жертвувалъ по тоя въпросъ, четири
въ особности сж най-доказвающи; тѣ се от-
насятъ за телета възрастни 5—10 мѣсеци,
които ги е заразилъ, било чрѣвъ пищева-
рителния каналъ, било чрѣвъ спринцуване
въ венитѣ, съ туберкулови произвѣдения
зети отъ човѣкъ (остра охтика или кависовна
пнеумония). Тѣя четири животни, заклами
слѣдъ раши врѣмена, чакъ слѣдъ петнаде-
сетия деѣъ, имаха, при вскрѣтieto, дълбоки
видоизмѣнения твърдѣ важни и начинающи,
които доказватъ заразенieto чрѣвъ опита.

Двѣтъ отъ 3-тъ телетѣ заразени чрѣвъ
спринцуване, имаха видоизмѣнена омѣсени
по червата, мезентернитѣ ганглиони и по тър-
бухната ризница. Въ третото, напротивъ,
покрай незначителнитѣ видоизмѣнения по ко-
реннитѣ органи, сжществуватъ твърдѣ важни
по гърленитѣ ганглиони. Безъ друго че се
възраки че тѣя опити сж отъ една стара
епоха, гдѣто не познавахъ туберкулозата, гдѣ-
то не може да се върва че телетата, поста-
вени за опитъ сж здрави отъ туберкулоза.
Г-тъ Шово е прѣдвиздалъ това възражение:
той е избралъ младитѣ телета като сюжетъ
за опитъ, понеже туберкулозата по телетата
е свършено рѣдка; той си е доставилъ тѣя
телета отъ единъ скотовѣденъ центръ, гдѣ-
то туберкулозата по кравитѣ е била непок-
ната; наконѣтъ, въ сѣкой опитъ, той е за-
държалъ, за сравнение, като е закарвалъ
единитѣ или другитѣ, и са е указвало абсо-
лютно не заразени отъ туберкулоза. Опи-
титѣ на Шово нѣматъ малка стойностъ ка-
то положителни работи, противъ които не са
е поставило отрицателни работи.

И за това, мнозина членове отъ кон-
греса сж се записали да сжобщатъ подоб-
ни работи съ пиеси въ рѣка. Тѣя работи
доказватъ че, ако и да е трудно за да се
прѣбда на говеда човѣшката туберкулова,
нъ са е постигало нѣкой пѣлъ. Какъ ще да
се обясни тѣя различни резултати, противо-
рѣчущи по видимоу?

То е трудно да ги докажемъ съ поло-
жителностъ, понеже ний не можемъ да има-
ме претенцията да ги реализираме точно,
въ нашитѣ опити, всички опити на естест-
веното заразяване. То е, мѣжду прочее
възможно като дадемъ едно обяснение прием-
ливо. То е единъ общъ законъ добръ по-
натъ че постепеното приспособяване на
каквото и да е паразитъ въ срѣда, жива
или не, гдѣто той е сполучилъ да се раз-
вие, едната му способствува да се равни-
е и добръ отъ колкото — другата.

Това е вярно за туберкулозния бацител както и за всички други микроби. Знаем, че както трудно се обдържа първичната култура от коховия бацител върху най-благоприятна среда. Тая първа култура е винаги бавна, слабица, незначителна; тя, веднъж загледана в тая културна среда, тя се развива неколкократно твърде бърже и в голямо изобилие.

Това което е правдоподобно за животински сръбди още по-вече е вярно за живителни сръбди. Цялата свѣтъ знае, че бацителът на Огненицата по свитието трудно се развива, за първ път, в организирана на заяка; за да биде сигурни че прѣдава заразата на заяка, грѣбова да присадим три или четири, и смъртта настъпва след четири или пет дни, и по дълго; и ако прѣкараме този микробъ от заяка на заяка, той приема скоро една такава заразителност, че уморява заяка в няколко часа; при това, когато той бацител е станал толкова заразителен за заяка, изгубва всичката заразителност за свинята, от гдѣто произхожда; тъй че може да се присади на свиния в голями дози без да причини смъртъ, тоже без да го разболѣе. Това което азъ говоря за бацита на Огненицата по свитието се приспособява, почти в точност за трипаномата въ Дуринието по кокетъ. Този паразитъ, отъ по голѣмъ родъ, е неприсадимъ на куче, на бѣла мишка, на жаба, ижду другит животни. Следъ няколко прѣминування отъ мишка на мишка, или отъ жаба на жаба, той придобива една такава заразителност, че животини умиратъ в няколко дни като сждържатъ едно безбройно число трипаномата въ кръвта. Или, ако присадимъ жаба на мишка съ сждата трипаномата, следъ прѣминуването му прѣвъ кучето, не сполучаваме вече да ги убиваме, нито да ги заболѣе. Дългото приспособление на трипаномата въ организирана на кучетата си е изгубилъ своето да се развива въ организирана на жабата и на мишката. И, курозна работа, тази трипаномата отъ куче остава винаги тъй заразителна за коия.

Наконецъ, азъ ще докажа какъ туберкулозния бацител отъ човѣка или отъ крава, култивиратъ въ търбушната ризница на кокошка прѣдизвиква отъ фагоцитозното дѣйствие приема, постепенно, постепенно, характеритъ на кокошия туберкулозенъ бацителъ, и става неспособенъ да убие индийското прасе, или ако го умори то съ видоизмѣнения подобни на птичата туберкулоза. Всички тия работи ма неждатъ да мисля че полученитъ резултати отъ професора Кохъ произхождатъ отъ сждъ рѣдъ причини.

Говедата приематъ рѣдко туберкулозата отъ човѣка; ала ако, по единъ иждъкъ начинъ, противостоеието на тѣщата се видоизмѣни, намали или изчезне, човѣческия бацител може да се развие, развие, и завладѣе органитъ на говедото на което противостоеието е надвито; по тая начинъ, бацителътъ, прѣхванати въ новото си мѣсто, могатъ да се развиватъ у други едрани говеда, които сж се указали противостоящи на дѣйствието на сждия бацителъ произхождащъ направо отъ човѣка. Въ да допустимъ за мигута че говедата въ дѣйствителност сж неспособни на човѣческата туберкулоза; имали се право да заключимъ, че обратното е тоже вѣрно? — Не, сто пъти не; това че бжде противно на всичкитъ принципи на експерименталнитъ опити! Това че бжде най паче противно на работитъ. Ако експерименталнитъ работи липсватъ — и за причина, — клиническитъ работи изобилствуватъ, които доказватъ възможността за прѣдаването на човѣка говеджата туберкулоза.

Множество наравявания на ветеринарнитъ лѣкари, които сж се порезвали като сж правили вскрытие на туберкулозни крави; иждъ сж оздравявали, благодарение на едно радикално хирургическо лечение: като нашия колега Иенсентъ, отъ ветеринарното училище въ Копенхагенъ; други, по малко честити, сж умрѣли: като нашия събратъ Моверъ, отъ Виенаръ и Тамасъ Валей, отъ ветеринарното училище въ Единбургъ.

Отъ друга страна, безбройни работи сждествуватъ и подобни на заразяване чрѣвъ употребяване като храна отъ млѣко, произхождащи отъ крави зараземи отъ туберкулоза по вимето; най познато и най очибийно е единъ сажъ на професора Гесе, отъ Женева: то служи като доказателство на опита.

Наконецъ, работитъ на великия английски хигиенистъ Торне-Торне доказватъ до очевидност дѣйствителността и голѣмата на опасността: отъ 50 год. на насамъ смъртносѣността на туберкулознитъ въ Англия е на 45%; въ това врѣме, коренната туберкулоза по дѣцата отъ първата възраст е увеличена съ 27%! Какъ се обясняватъ тия цифри толкова разнородно?

Това е че прѣди 50 год. вѣй направихте много, въ тая страна, за удобството на еждата, на работилницитъ, на общинитъ, тоже намалихте възможността на заразяване чрѣвъ дихателнитъ органи, по вече за възраснитъ; и вѣй не сте нищо направили противъ опасността отъ заразяване чрѣвъ пищеварителния каналъ, които сж много по чести за дѣцата хранени съ биберонъ. Торне-Торне не се двоуми да го отдаде туберкулозното напѣждане у дѣцата отъ първата възраст на отожествието на контролътъ въ млѣкарницитъ, на мѣркитъ които да забраняватъ употребяването на млѣко произхождащо отъ крави зараземи отъ туберкулоза по вимето. Всички тия които сж се занимавали съ въпросътъ за млѣкото сподѣлятъ възгледа на Торне-Торне.

Ето защо азъ сж продължа да ви камамъ утрѣ както вчера: „Майки съ доможадие, ме давайтъ никога млѣко на вашитъ дѣца безъ да сте го заварили!“

Д-ръ Костовъ.

Народно събрание

XII, XIII заседания. (Петѣтъ 2 и сждота 3 Ноемврий) открити следъ обѣдъ подъ Прѣдседателството на М. Балабановъ, сж занимавали съ разисквания отговора на Тромото Слово.

XIV заседание (Помѣдѣвикъ 5 Ноемврий) открито следъ обѣдъ подъ Прѣдседателството на М. Балабановъ и въ присѣствието на 119 депутати.

Прѣдседателя съобща за постѣпилитъ законопроекти за измѣнение закона за градскитъ и селскитъ общини.

Докладчикъ Златановъ прочете трети пажъ проекта на Оловото, което се прие съ поимено гласуване. Гласували 98 думи за и 23 противъ. Избра се комисия, която да поднесе одовото на Княза, състояща отъ: А. Филиповъ, Д. Вълчевъ, Д-ръ Друмовъ, Г. Цонковъ, Д-ръ Генадиевъ, Н. Абаджиевъ, Т. Николовъ, Ю. Тодоровъ, А. Велчевъ, Ив. Балабановъ, С. Бабаджановъ и Али Вей. Всички, които гласуваха за словото се подписаха.

Следъ това пристѣпи се къмъ разглеждане прѣдложението, направено отъ М-ра Прѣдседателя Каравеловъ, за прѣгледане правилника за вѣтрѣния редъ на Народното Събрание и да се прѣмѣнатъ иждъ противоречия, които се срѣщатъ въ него. По това прѣдложение станяха сериозни дебати, понеже прѣдложението бѣше внесено отъ страна на правителството. Мнозина оратори се явили противъ и турили правителството много на тѣсно. Съ голѣмъ зоръ прѣдложението се прие съ болшинство и се избра една комисия отъ: К. Калчевъ, Д-ръ Генадиевъ, Д-ръ Ходжовъ, С. Бѣчевъ, Серафимовъ, да разгледа и докладва правилника. Докладва се отъ Д-ръ Икономовъ законопроектъ за отчетността на бюджета, които се прие по принципъ и изграти въ комисията за проучаване. Следъ това заседание се закри.

XV заседание (Срѣда 7 Ноемврий) открито подиръ обѣдъ отъ подпрѣдседателя А. Краевъ и въ присѣствието на 118 прѣдставители.

Депутата Папанчевъ развива своето прѣдложение, което се състои въ това: убийцитъ на А. Константиновъ били заточени и наказани вече, обаче, в. „Прѣпорецъ“ тѣрѣдѣлъ че интелектуалнитъ убийци не били заточени и че тѣ сж били числили въ редъветъ на прогресивната партия. Ако това е така, той прѣдлага правителството да земе мѣрки и да открие истината по това убийство. По това прѣдложение малко се говори и се мина на дневния редъ.

Докладва се отъ П. Папанчевъ избора въ Горно Орѣховската околия, дѣто е избралъ за прѣдставител Д-ръ Стайковъ. Въ дебатитъ по този изборъ станяха прѣдложение за аяката, но събраието утвърди избора съ болшинство.

Прочете се отъ Н. Кормановъ законопроектъ за измѣнение на чл. чл. 25, 106, и 7, 110 и т. н. отъ сждопроизводството по главни дѣла, които сж подсждни на мировиятъ сждия, а сждо и законопроектъ за измѣнение чл. 75 отъ закона за нотарюситъ, които се пратиha въ надлѣжащитъ комисии за разглеждане.

Сждото стана и съ законопроектъ за измѣнение на чл. 44, и 45 отъ углавното сждопроизводство.

Чете се отъ Н. Кормановъ законопроектъ за неприсѣствителнитъ дни и недѣлката почивка. За приеиане този законопроектъ не се оказа болшинство.

ХРОНИКА

Въ сегашната сесия на Народното Събрание сж внесени, законопроекти за измѣнение закона за градскитъ общини, а

сждо и закона за селскитъ общини. По важни прѣмѣнения отъ закона за селскитъ общини сж: къмъ чл. 2 се прибавя алинея, че прѣмѣнение имената на села да става съ законъ. Членъ 4 се изхвърля и чл. 5 става 4, въ който се указва реда, ако иждѣ село помѣне да се отцѣпи отъ община. Чл. 6 който става 5—вмѣсто „княжески указъ“ се замѣня съ „Министерска Заповѣдъ“. Новъ чл. 6, който урежда въпроса, когато частъ зема на едно село се прикупи отъ жителитъ отъ други общини, какъ да се постѣпи. Чл. 7 се измѣня, като указва реда за допѣлиене общ. свѣтъ на отцѣпени и присѣдени села. По чл. 13 се прибави, че депозитни храни, общин. бикове, жребци, овци, не могатъ да се продаватъ за общ. борчове. По чл. 17 се измѣнява: кметъ и помощникъ може да бжде само този свѣтъникъ, който плаща на хазната 50 лева прѣвъ да пакъ или има сръдно образование. Чл. 20 се измѣнява, като указва начина какъ може да бжде уволненъ кметъ или помощника му. Чл. 23 се измѣнява, като указва какъ може да се растури общ. свѣтъ. Чл. 25 се измѣнява като урежда платата на кмета, която не може да бжде повече отъ 900 лева годишно, и че повече отъ тази сума не може се плаща по никакъвъ начинъ. Новъ чл. 27 споредъ който, отпуска на кмета съ заплатата може да се дава само за единъ мѣсѣцъ въ година. Новъ чл. 28. Пжтни и дневни на кмета и помощника му може да се даватъ само кога сж командировани изъ княжеството или задъ граница. За ходене въ града, който е околийско сѣдалище, пжтни мѣта да се плащатъ. Спорѣдъ чл. 30, който бѣше 34, кмета не може да държи нито самъ, нито чрѣвъ друго крѣма въ общината, гдѣто кметува. Спорѣдъ чл. 61, който става на чл. 46, всеки въ общини се разрѣшаватъ съ Княжески Указъ, ако не сж по голѣми отъ 5000 лева, а всеки по голѣми отъ 5000 л. ставатъ по законодателенъ редъ.

Общинскитъ врѣшници ще бждатъ: добавочни стотинки до 75% върху патентитъ за крѣчки, кафенета, гостилници и тютюно-продавци; до 50% върху патента за търговия и други занаятия и до 25% върху еждия, подземления данѣкъ и други прѣки данѣжи. Размѣра на врѣшницата, който се налага въ паракондопатѣтъ не може да бжде по голѣмъ отъ този на мѣстнитъ селѣни. Новъ чл. 79, кмета и помощника му сж отговорни съ своитъ имоти, за всички загуби, които причиняватъ на общината. Къмъ членъ 95, който става 80, се прибавя забѣлѣжка, че общ. писари ще бждатъ назначавани съ цѣвъ, указанъ въ правилника. Такъвъ е изобщо законопроектъ за измѣнение закона за селскитъ общини.

Поефтеняване на златото. Отъ пѣколко дѣна пасамъ въ града и окрѣга се забѣлѣзва едно значително намаление аждо то на злато. Търговци, които иматъ злато бързатъ да го замѣнятъ съ сръбръ. Изведнѣжъ се види едно изобилие отъ злато. Аждото отъ 22-90 нападимо е сѣдало вече на 22 лева а възможнѣ е да падне още. Причината е, че много злато е внесено въ страната отъ износа на земеделскитъ произведени. А колко още би се почувствувало подобрене на страната, ако имаше кой да се погрижи за подобрене хала на земеделското население!

По заема. Има доста врѣме отъ кога-то всички почти вѣстници писаха, че днешното правителство, спорѣдъ единъ, било водило прѣговори съ иждѣ Фрейски банки за отпущане заемъ, спорѣдъ други—заема бжде билъ сключенъ. Това се прѣдаваше отъ вѣстницитъ на народа, като работа свършена вече. Правителственитъ вѣстници, на противъ казватъ, че заема не е сключенъ. Говори се силно, че наистина ще се прави заемъ, но никой не знае какъ стои истинската работа. Столичнитъ вѣстници, съобщава, че на 7 тог директоръ на Френската банка въ Парижъ, секретаря му, инспектора по фабрикацията на тютюня съ секретаря си, сж пристѣгнали въ София за да уредятъ условията на 120 милионна заемъ. Казватъ, че заема ще бжде гарантиранъ съ монополъ на тютюня, който щѣтъ да се прокара още въ тази сесия. Забѣлѣзва се че защитницитъ на монопола като ли че исаятъ да заговоратъ на народа, какво че монопола не било лоше иждѣ. Може би да не е лоше монопола, но когато не се въвежда въ една държава да го залага на чужденци за борчъ; а когато искатъ да въведатъ монопола на тютюня само за туй, за да могатъ да го заложатъ и продадатъ на чужденцитъ сръду заемъ съ тежки условия, то, колкото да е златенъ и меленъ е не само лоше, но сѣтъмъ лоше. Ще видимъ Народнитъ избраници, какъ ще погледнатъ на тази работа.

Попъ, върлъ противникъ на Земледѣлския Съюзъ. Писатъ ни, че Свѣщенникъ Христо Н. Буловъ, отъ Дервишко, Ни-

кополска околия, на дѣво и на дѣсно, когѣ срѣщне и дѣто сѣдне проповѣдвалъ, че Земледѣлския Съюзъ билъ вече умрѣлъ, че напустѣ хората си харчили паритъ, че земеделскитъ организационъ не водели къмъ добъръ край и пр. Той свѣтъвалъ стадото си да се откаватъ отъ дружбѣтъ, защото „земеделцитъ щѣли да наидратъ спасение само въ Радославовата партия“, Свѣщенника се обрѣквалъ, че той приема да си обрѣсне брадата, нежели да се откаже отъ партизанството си. Б. Р. Ний не вѣрваме, че свѣщенникъ Буловъ е изпадналъ до този караръ. Ако не е съгласенъ съ Земледѣлската идея, то коя вѣра му позволява да псува, даругае и да гоимъ земеделската кауза?

Лозарски конгресъ. По инициативата на Стайчанскитъ граждани, въ г. Пловдивъ се свиква на 25 този мѣсѣцъ Лозарски конгресъ, който ще се занимае: 1) съ закони за патентитъ; 2) съ закона за абонамента; 3) съ закона за октрѣата, 4) съ закона за повдигане на овошарството; 5) съ закона за градообителността; 6) съ филоксерата и други болести. Конгреса ще трае отъ 25 до 30 Ноемврий. Въ редакцията ни се получи, по този въпросъ, едно възвѣщение, съ което се поканватъ лозаритъ да испратъ свой делегати. Инициативата е много добра и похвална и ний пожелаваме конгреса да стане съ успѣхъ.

ОВЯВЛЕНИЯ ОТЪ СЖДЕВНИТЪ ПРИСТАВИ.

№ 13,965

Извѣствамъ, че отъ 9 Ноемврий до 10 Декемврий т. год. до 5 часа сл. пладне ще се продаватъ на публиченъ тжргъ въ канцеларията ми въ гр. Плѣвенъ следующитъ недвижими имоти находящи се въ гр. Плѣвенъ а именно:

I на Георги Хр. Кирковъ.

1) Кжца съ дюкани подъ № 3419 въ 8 кварталъ съ двѣ стая и градина и дворъ 1334 кв. метра опѣиена за 300 л.

II на Ангѣлъ П. Сербеза

2) Кжца 3 кварталъ подъ № 1035 отъ три стай и зимникъ съ дворъ 418 кв. метра опѣиена за 250 лева.

Горнитъ имоти се заложени продаватъ се по възисканieto на Плѣвенското дружество „Успѣхъ“ за 372 лева, лихвитъ и размоскитъ по изпълнителния листъ № 17 на I Плѣвенскитъ мировий сждия.

Наддаванетоъ ще почне отъ първоначалната цѣна.

Разглежданieto книжата и наддаванетоъ може да става всѣки присѣствителъ дѣнь въ канцеларията ми.

гр. Плѣвенъ, 21/X 1901 год.

Дѣло № 46 900 год.

Сждебенъ Приставъ: Ив. Бутиловъ

1—18—1

№ 13,964

Извѣствамъ, че отъ 9 Ноемврий до 10 Декемврий т. г. до 5 часа следъ обѣдъ ще се продаватъ на II публиченъ тжргъ въ канцеларията ми въ гр. Плѣвенъ следующия недвижителъ имотъ находящъ се въ гр. Плѣвенъ а именно:

Една кжца въ 8 кварталъ подъ № 3310, едноетажна, малъ маза, съ двѣ стай и кухня, опѣиена за 400 лева.

Горния имотъ принадлежи на Кръсто Ив. Калевъ отъ гр. Плѣвенъ не е заложенъ пропаша се по възисканieto на Плѣвенското Акц. Д-во „Успѣхъ“ за 350 лева, лихвитъ и равноскитъ по изпълнителния листъ № 2917 на I Плѣвенскитъ мировий сждия.

Наддаванетоъ ще почне отъ цѣната, която даде първоначалния купувачъ.

Разглежданieto книжата и наддаванетоъ може да става всѣки присѣствителъ дѣнь въ канцеларията ми.

гр. Плѣвенъ, 2 Ноемврий 1901 г.

Дѣло № 941/900 год.

Сждебенъ Приставъ: Ив. Бутиловъ

1—17—1

№ 11978

Извѣствамъ, че отъ 16 Ноемврий до 17 Декемврий 1901 год. до 5 часа послѣ обѣдъ ще продаватъ на публиченъ тжргъ въ канцеларията ми въ гр. Плѣвенъ следующия недвижителъ имотъ находящи се въ Радославската околия.

1). Кжца въ с. Ралево, махла угърчински съ дворъ 2 дек. и въ двора единъ кошъ за жито и една сая опѣи. за 200 лева.

Горния имотъ принадлежи на Трифонъ Мариновъ отъ с. Ралево не е заложенъ продава се по възисканieto на Стоянъ и Трифонъ Кръстевъ отъ с. Ралево за 145 л. по дѣло № 73/99 год.

гр. Плѣвенъ, 6 XI 1901 год.

Сжд. Приставъ: П. Георгиевъ.

1—16—1

Отговоренъ редакторъ: А. Поповъ